

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT PALEOBIOLOGII

im. Romana Kozłowskiego

ul. Twarda 51/55, 00-818 Warszawa

phone: (4822) 697-88-50; fax: (4822) 620-62-25

e-mail address: paleo@twarda.pan.pl; <http://www.paleo.pan.pl>

Warszawa, 25.04.2019 r.

Uchwała nr 3
Rady Naukowej Instytutu Paleobiologii Polskiej Akademii Nauk
z dnia 25 kwietnia 2019 r.
w sprawie Ramowego Programu Kształcenia w Szkole Doktorskiej BioPlanet
prowadzonej wspólnie przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Instytut Biologii
Ssaków PAN, Instytut Paleobiologii PAN, oraz Instytut Parazytologii PAN

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, ze zm.), w związku z art. 291 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669), oraz Statutu Instytutu Paleobiologii PAN, Rada Naukowa Instytutu Paleobiologii PAN uchwala, co następuje:

§ 1

Ustala się Ramowy Program Kształcenia w Szkole Doktorskiej BioPlanet prowadzonej wspólnie przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Instytut Biologii Ssaków PAN, Instytut Paleobiologii PAN oraz Instytut Parazytologii PAN, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Naukowej
Instytutu Paleobiologii PAN

Prof. dr hab. Marcin Machalski

**Ramowy Program Kształcenia
w Szkole Doktorskiej BioPlanet**

1. W ramach kształcenia w Szkole Doktorskiej BioPlanet doktorant zobowiązany jest do:

1.1. Realizacji indywidualnego planu badawczego uzgodnionego wspólnie z promotorem;

1.2. Uzyskania co najmniej **40 punktów ECTS** uczestnicząc w następujących zajęciach, organizowanych przez szkołę oraz, za zgodą promotora, poza szkołą:

- wykłady obligatoryjne,
- wykłady fakultatywne zgodne ze specjalizacją,
- seminarium doktoranckie,
- zajęcia specjalizacyjne pod opieką promotora,
- zajęcia rozwijające umiejętności zawodowe,

a także prowadząc badania naukowe, działalność dydaktyczną i popularyzatorską.

2. Zajęcia obligatoryjne

2.1. **Wykłady i ćwiczenia (łącznie 7 p. ECTS).** Uczestnicy kształcenia zobowiązani są do uczęszczania na zajęcia i zdanie egzaminów z następujących przedmiotów:

- Biologia ewolucyjna,
- Ekologia,
- Statystyka i planowanie eksperymentu,
- Letnia szkoła ekologii.

2.2. **Seminarium doktoranckie (łącznie 8 p. ECTS)** jest obowiązkowe na wszystkich latach studiów i zakończone co roku zaliczeniem.

2.3. **Pracownia specjalistyczna (łącznie 16 p. ECTS)** obejmująca zajęcia specjalizacyjne pod opieką promotora, ukierunkowane na przygotowanie rozprawy doktorskiej.

2.4. **Zajęcia rozwijające umiejętności zawodowe (łącznie 2 p. ECTS)** obejmują cykl obligatoryjnych wykładów i zajęć warsztatowych, dotyczących zasad właściwego przygotowywania ms do publikacji, doniesień konferencyjnych, zasad etyki zawodowej, wniosków o sfinansowanie projektów do instytucji grantowych, oraz podstaw prowadzenia zajęć dydaktycznych.

3. Zajęcia fakultatywne

3.1. **Wykłady, ćwiczenia, seminaria i praktyki terenowe (łącznie 7 p. ECTS)** wybierane są w porozumieniu z promotorem z oferty instytutów współtworzących szkołę, innych placówek PAN i wyższych uczelni:

- Evo-devo w paleontologii,
- Metody molekularne w biologii,
- Bioróżnorodność: wzorce i ochrona,
- Wybrane zagadnienia biologii ssaków,
- Praktyki terenowe z geologii,
- Podstawy paleobiologii.

4. Szczegółowa lista wykładów, warsztatów, ćwiczeń, praktyk i innych zajęć organizowanych w Instytutach tworzących szkołę doktorską w danym roku akademickim, wraz z odpowiadającym im wymiarem punktów ECTS, udostępniana jest na stronie internetowej szkoły na co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem roku akademickiego.
5. Realizację programu kształcenia doktorant dokumentuje w indeksie.
6. Harmonogram kształcenia w postaci tabeli stanowi załącznik 1 do niniejszego ramowego programu kształcenia.

Harmonogram kształcenia w Szkole Doktorskiej BioPlanet

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Rok 1						
Zajęcia obowiązkowe						
Biologia ewolucyjna	Przebieg i zapis kopalny ewolucji zwierząt, roślin i protistów; specjacja; koewolucja; teorie ewolucji.	Uczestnik zna główne etapy rozwoju świata żywego i umie je umiejscowić w czasie geologicznym, potrafi wskazać różnice w organizacji biosfery w różnych okresach geologicznych, zna powiązania pomiędzy głównymi grupami organizmów, zna podstawowe teorie ewolucji.	wykład	egzamin	15	1
Ekologia: wybrane zagadnienia*	Dynamika populacji zwierząt: od teorii do praktyki; konkurencja i drapieżnictwo - mechanizmy, efekty, strategie unikania interakcji; optymalny poziom nakładów na reprodukcję u kręgowców; ekologia pasożytnictwa wśród ptaków i ssaków; wybiórczość siedliskowa: wzorce i mechanizmy; ekologia migracji ptaków; wpływ zmian klimatu na populacje zwierząt.	Uczestnik zna techniki analizy i sposoby pozyskiwania danych demograficznych na potrzeby opisu zmian liczebności populacji; zna mechanizmy i rozumie znaczenie drapieżnictwa i strategii antydrapieżniczych w procesach ewolucyjnych i ekologicznych; umie wskazać przykłady i konsekwencje działania konkurencji międzygatunkowej; umie przedstawić podstawowe kompromisy opisujące alokację zasobów na reprodukcję bieżącą i przyszłą; uczestnik umie wskazać oddziaływanie różnych grup pasożytów na	wykład	egzamin	30	2

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
		dostosowanie ptaków i ssaków; zna techniki oceny wybiórczości siedliskowej zwierząt i koncepcje niszy ekologicznej; umie opisać mechanizmy kształtujące wzorce migracji ptaków oraz zna nowoczesne techniki badań migracji; potrafi przedstawić dowody na przyspieszone tempo zmian klimatycznych i przykłady konsekwencji tych zmian dla występowania zwierząt i funkcjonowania ich populacji.				
Statystyka i planowanie eksperymentu*	Pobieranie prób; losowość i przypadek; reprezentatywność; replikacja; pseudoreplikacja; kontrola; plany eksperymentalne; testowanie hipotez; modele statystyczne; moc testów; wielkość efektu; istotność; biologiczna interpretacja analiz statystycznych.	Uczestnik rozumie potrzebę stosowania statystycznej analizy danych biologicznych, potrafi zaplanować sposób pobierania prób w terenie, zna założenia dotyczące wnioskowania w biologii i rozumie ograniczenia tego wnioskowania wynikające z określonego układu eksperymentalnego, identyfikuje potencjalne błędy w sposobie pobierania danych biologicznych i ich interpretacji.	wykład	zaliczenie	15	1
Seminarium doktoranckie	Prezentacja wybranych zagadnień z nowej literatury fachowej	Uczestnik umie przygotować prezentację streszczającą artykuł naukowy na zadany temat; identyfikuje problemy naukowe i potrafi je przedstawić w sposób zrozumiały; jest świadom podstawowych błędów popełnianych przy prezentacjach; poprawnie formułuje pytania dotyczące prezentacji naukowej; umie krytycznie ocenić uzyskane wyniki, wskazując słabsze strony analiz i interpretacji; potrafi wskazać nowatorskie	seminarium	zaliczenie	30	2

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Pracownia specjalistyczna	Praca doktoranta pod opieką promotora	aspekty przedstawianych wyników; identyfikuje możliwe praktyczne efekty omawianych badań. Uczestnik umie wybrać adekwatne techniki analizy danych; potrafi zastosować poznane narzędzia analityczne w praktyce; zna możliwe sposoby alternatywnych interpretacji uzyskanych wyników. Umie znaleźć i przeanalizować dostępne dane literaturowe.	konsultacje	zaliczenie	100	4
					190	
Zajęcia fakultatywne						
Evo-devo w paleontologii	Podstawy biologii rozwoju zwierząt; homologia; modularność; organogeneza (czaszka, szkielet osiowy, zęby) i jej powiązania z makroewolucją; plastyczność fenotopowa; heterochronia; heterotypia i heterometria.	Uczestnik zna podstawowe pojęcia biologii rozwoju m.in. ontogenezy, embriogenezy (morfogenezy, organogenezy), homologii, heterochronii, genów Hox, plastyczności fenotypowej, modularności. Uczestnik rozpoznaje procesy rozwojowe odpowiedzialne za powstanie głównych planów budowy zwierząt i wybranych struktur (np. czaszki, kończyn, ucha środkowego i wewnętrznego, zębów) oraz umie przedstawić ewolucję wybranych struktur w zapisie kopalnym. Orientuje się w istotnych odkryciach naukowych dotyczących biologii rozwoju w kontekście ewolucji, szczególnie u strunowców.	wykład + seminarium	zaliczenie	30	2
Metody molekularne w biologii	Historia genetyki molekularnej; techniki analiz molekularnych; markery genetyczne; molekularna	Uczestnik zna podstawowe metody analizy zmienności genetycznej na poziomie DNA, zarówno na etapie laboratoryjnym, jak i na	wykład	zaliczenie	30	2

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
	genetyka populacyjna; zmienność genetyczna neutralna i adaptacyjna; filogeografia; filogenetyka; techniki molekularne w etologii; genetyka molekularna w ochronie gatunków zagrożonych.	poziomie interpretacji uzyskanych danych genetycznych; rozumie znaczenie procesów genetycznych dla różnorodności biologicznej i ewolucji; potrafi dobierać metody laboratoryjne i statystyczne, pozwalające prowadzić badania z zakresu genetyki populacyjnej, filogeografii i filogenezy; potrafi zaplanować eksperymenty z wykorzystaniem markerów genetycznych do rozwiązywania różnorodnych problemów biologicznych; potrafi interpretować wyniki badań biologicznych, wykorzystujących metodologię genetyki molekularnej.				
					60	
Rok 2						
Zajęcia obowiązkowe						
Letnia szkoła ekologii	ĆWICZENIA: Metody odłowów i śledzenia ssaków; rozpoznawanie ssaków na podstawie cech zewnętrznych i czaszkowych; rozpoznawania nietoperzy po głosach; metody oceny liczebności ssaków; metody prowadzenia eksperymentów behawioralnych i ekologicznych w terenie i laboratorium; podstawy GIS; warsztaty „od pomysłu do artykułu” (zaplanowanie badań, zbiór danych, analiza danych, przygotowanie planu	Uczestnik zna podstawowe metody: odłowów i śledzenia ssaków, szacowania wielkości populacji, prowadzenia eksperymentów behawioralnych i ekologicznych w laboratorium i terenie oraz rozpoznawania ssaków. Uczestnik umie wybrać i w podstawowym zakresie zastosować techniki i metody badawcze pozwalające na testowanie hipotez naukowych. Uczestnik zna przykłady badań w których wykorzystywano określone techniki i metody badawcze.	wykład + ćwiczenia	zaliczenie	40	3

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
	manuskryptu). WYKŁADY: Historia przyrodnicza Puszczy Białowieskiej; kaskady troficzne; funkcjonowanie populacji ssaków w lasach naturalnych.					
Zimowa szkoła: warsztat naukowca	Etyka w nauce; pisanie wniosków grantowych; pisanie artykułów; przygotowywanie recenzji.	Uczestnik zna przepisy prawne dotyczące etyki badań naukowych, badań i eksperymentów prowadzonych na zwierzętach. Uczestnik potrafi poprawnie przygotować maszynopis do druku, i edytować tekst, odpowiadać na uwag recenzentów, krytycznie ocenić jakość artykułu.	wykład + ćwiczenia	zaliczenie	16	2
Seminarium doktoranckie	Prezentacja wybranych zagadnień z nowej literatury fachowej.	Uczestnik umie przygotować prezentację streszczającą artykuł naukowy na zadany temat; identyfikuje problemy naukowe i potrafi je przedstawić w sposób zrozumiały; poprawnie formułuje pytania dotyczące prezentacji naukowej; umie krytycznie ocenić uzyskane wyniki, wskazując słabsze strony analiz i interpretacji; potrafi wskazać nowatorskie aspekty przedstawianych wyników; identyfikuje możliwe praktyczne efekty omawianych badań.	seminarium	zaliczenie	30	2
Pracownia specjalistyczna	Praca doktoranta pod opieką promotora	Uczestnik umie wybrać adekwatne techniki analizy danych; potrafi zastosować poznane narzędzia analityczne w praktyce; zna możliwe sposoby alternatywnych interpretacji uzyskanych wyników. Umie	konsultacje	zaliczenie	100	4

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
		znaleźć i przeanalizować dostępne dane literaturowe.			186	
Zajęcia fakultatywne						
Bioróżnorodność: wzorce i ochrona	Alfa, beta i gamma różnorodność; wskaźniki różnorodności i ich obliczanie; rarefakcja i akumulacja gatunków; wzorce geograficzne bogactwa gatunkowego; analiza żywotności populacji; wymieranie i predyktory ryzyka wymarcia (kategoryzacja IUCN); zmiany klimatu i bioróżnorodność; programowanie monitoringu gatunków i zgrupowań; prawne aspekty ochrony bioróżnorodności;	Uczestnik umie wskazać różnice pomiędzy wskaźnikami różnorodności; zna zmienne zakłócające, wpływające na liczbę gatunków stwierdzanych w badaniach terenowych; umie przedstawić podstawowe czynniki kształtujące geograficzną zmienność bogactwa gatunkowego; rozumie podstawy teoretyczne i możliwości wykorzystania analizy żywotności populacji w programowaniu ochrony gatunków; umie wyjaśnić wyjątkowość współczesnego tempa wymierania gatunków i wskazać główne jego przyczyny; zna kategoryzację IUCN ryzyka wymarcia; umie omówić prognozowane konsekwencje zmian klimatu dla krajowej i globalnej różnorodności biologicznej; zna techniki i wymogi badań monitoringowych w odróżnieniu od inwentaryzacji; umie wskazać podstawowe akty prawne możliwe do wykorzystania w doraźnej i systemowej ochronie zasobów biologicznych w kraju.	wykład + seminarium	zaliczenie	15	1
Wybrane zagadnienia biologii ssaków	Wybiórczość siedliskowa; strategie reprodukcyjne; strategie żerowania; ekologia behawioralna; ekofizjologia; interakcje drapieżnik - ofiara, krajobraz strachu; efekt	Uczestnik zna najnowsze zagadnienia z zakresu ekologii, behawioru, fizjologii i biogeografii ssaków.	wykład	zaliczenie	15	1

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Praktyki terenowe z geologii (2 lub 3 rok)	Dehnela, biogeograficzne wzorce zmienności morfologicznej; Geneza skał węglanowych, życie w morzu jurajskim, zbieranie i rozpoznawanie skamieniałości, samodzielna dokumentacja profilu litologicznego,	Uczestnik zna regionalną budowę geologiczną oraz profil litologiczny kamieniołomu w Owadowie, potrafi rozpoznać wybrane skamieniałości oraz zna przedziały wiekowe ich występowania, na podstawie wybranych skamieniałości potrafi zinterpretować warunki paleośrodowiska, rozpoznaje w oglądzie makroskopowym niektóre typy wapieni,	zajęcia terenowe	zaliczenie	8	1
Podstawy paleobiologii	Biominalizacja węglanowa i krzemionkowa, Tafonomia, Diageniza, Geomikrobiologia, procesy fosylizacji.	Uczestnik zna podstawowe procesy fosylizacyjne oraz stany zachowania skamieniałości, zdobywa wiedzę z zakresu biomineralizacji węglanowej i krzemionkowej istotnych geologicznie grup organizmów, zna przemiany zachodzące w osadzie w trakcie diagenazy, potrafi zinterpretować paleośrodowisko na podstawie wybranych skamieniałości.	wykład	zaliczenie	15	1
					53	
Rok 3						
Zajęcia obowiązkowe						
Seminarium doktoranckie	Zagadnienia dotyczące tematów realizowanych rozpraw doktorskich	Uczestnik umie zaprezentować w sposób klarowny i logiczny podstawowe tezy swej rozprawy; identyfikuje słabe i mocne strony swych badań; potrafi prawidłowo interpretować uzyskiwane wyniki i skonfrontować je z danymi literaturowymi; umie wskazać nowatorskie elementy	seminarium	zaliczenie	30	2

Nazwa zajęć	Zakres tematyczny / kluczowe zagadnienia	Zakładane efekty kształcenia	Forma zajęć	Forma zaliczenia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
		uzyskanych wyników;				
Pracownia specjalistyczna	Praca doktoranta pod opieką promotora	Uczestnik umie wybrać adekwatne techniki analizy danych; potrafi zastosować poznane narzędzia analityczne w praktyce; zna możliwe sposoby alternatywnych interpretacji uzyskanych wyników. Umie znaleźć i przeanalizować dostępne dane literaturowe.	konsultacje	zaliczenie	100	4
					130	
Rok 4						
Zajęcia obowiązkowe						
Seminarium doktoranckie	Zagadnienia dotyczące tematów realizowanych rozpraw doktorskich	Uczestnik umie zaprezentować w sposób klarowny i logiczny podstawowe tezy swej rozprawy; identyfikuje słabe i mocne strony swych badań; potrafi prawidłowo interpretować uzyskiwane wyniki i skonfrontować je z danymi literaturowymi; umie wskazać nowatorskie elementy uzyskanych wyników;	seminarium	zaliczenie	30	2
Pracownia specjalistyczna	Praca doktoranta pod opieką promotora	Uczestnik umie opisać wyniki badań i zaprojektować adekwatne metody wizualizacji tych wyników; potrafi priorytetyzować informację dla potrzeb skracania tekstu.	konsultacje	zaliczenie	100	4
					130	

* wykład może być realizowany na pierwszym lub drugim roku